

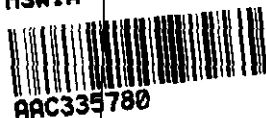
Ministerstwo
Spraw Wewnętrznych
i Administracji

Departament Ochrony Ludności
i Zarządzania Kryzysowego

DOLiZK-NRGW-5503-/2016

Warszawa, dnia 18 listopada 2016 r.

MSWiA

Egz. Nr 2

PROTOKÓŁ KONTROLI

Kontrola została przeprowadzona w trybie i na zasadach przewidzianych w ustawie z dnia 18 sierpnia 2011 r. o *bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych*¹. Przedmiotowa kontrola została przeprowadzona poza planem kontroli², jako kontrola doraźna.

I. PODMIOT I OKRES OBJĘTY KONTROLĄ

Celem kontroli była ocena prawidłowości wykonywania przez podmiot *Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe Województwa Wielkopolskiego* z siedzibą w Poznaniu zadań z zakresu ratownictwa wodnego, określonych w art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. o *bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych*³, z uwzględnieniem sił, środków i warunków niezbędnych do zapewnienia prawidłowego poziomu wykonywania ratownictwa wodnego.

Kontrolą został objęty okres od dnia 1 czerwca 2016 r. do dnia 26 sierpnia 2017 r.

Czynności kontrolne zostały przeprowadzone przez zespół kontrolerów w składzie:

członek zespołu kontrolnego – Marcin Pańtak, naczelnik w Departamencie Ochrony Ludności i Zarządzania Kryzysowego MSWiA, na podstawie upoważnienia Nr 8/2016 z dnia 23 sierpnia 2016 r.,

członek zespołu kontrolnego – Joanna Daugielewicz, starszy specjalista w Departamencie Ochrony Ludności i Zarządzania Kryzysowego MSWiA, na podstawie upoważnienia Nr 7/2016 z dnia 12 sierpnia 2016 r.

II. WPROWADZENIE

Na podstawie decyzji Nr 30/2013 z dnia 25 listopada 2013 r. Ministra Spraw Wewnętrznych, wydanej na podstawie art. 12 ust. 1 i 2 ustawy o *bezpieczeństwie...*, *Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe*

¹ Dz. U. z 2016 r. poz. 656.

² Patrz: Plan kontroli Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji na rok 2016, zatwierdzony przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji Pana Mariusza Błaszczaka.

³ zwanej dalej ustawą o *bezpieczeństwie...*

MINISTERSTWO SPRAW WEWNĘTRZNYCH
I ADMINISTRACJI
KANCLARIA GŁÓWNA

opłynęło dn. 2016-12-01

RKP 212374 zał./kart.

M. Pańtak

Województwa Wielkopolskiego⁴ jest podmiotem uprawnionym do wykonywania ratownictwa wodnego, w tym do podejmowania działań ratowniczych, o których mowa w art. 13 ustawy o bezpieczeństwie... i zobowiązany do realizacji zadań, o których mowa w art. 14 ust. 1 ustawy o bezpieczeństwie... Stowarzyszenie obecnie posiada 22 jednostki terenowe⁵, które zgodnie ze statutem mogą posiadać osobowość prawną.

Siedziba WOPR Województwa Wielkopolskiego znajduje się przy ul. Słowiańskiej 78, w Poznaniu (61-664). Ustalono, że w okresie objętym kontrolą Zarząd WOPR Województwa Wielkopolskiego był uprawniony do reprezentacji podmiotu, w którego skład wchodziło 17 osób. Funkcję Prezesa Zarządu pełnił Pan Zbigniew Rister, zaś funkcję Wiceprezesa pełnili: Pani Małgorzata Chuda i Pan Andrzej Ratajczak.

III. USTALENIA KONTROLI

1. Organizowanie, kierowanie, koordynowanie i prowadzenie bezpośrednich działań ratowniczych w ramach ratownictwa wodnego.

Na podstawie dokonanych ustaleń **negatywnie** oceniono działalność WOPR Województwa Wielkopolskiego w zakresie organizowania, kierowania, koordynowania i prowadzenia bezpośrednich działań ratowniczych. Powyższa ocena wynika z analizy przedstawionej dokumentacji źródłowej w tym zakresie.

1.1. Obszar wykonywania ratownictwa wodnego.

W okresie objętym kontrolą Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe Województwa Wielkopolskiego wykonywało działania z zakresu ratownictwa wodnego na terenie województwa wielkopolskiego, na podstawie zawartej umowy z Wojewodą Wielkopolskim (umowa nr 2/ZK/RW/2016 z dnia 29 kwietnia 2016 r.)⁶ oraz na następujących wyznaczonych obszarach wodnych:

• Obiekty kryte – pływalnie/baseny

- 1) Kryta Pływalnia w Szamotułach, przy ul. Sportowej 6 w Szamotułach – umowa nr PN 1/2016 z dnia 3 czerwca 2016 r. zawarta z Zakładem Gospodarki Komunalnej w Szamotułach Sp. z o.o. z siedzibą w Szamotułach, przy ul. Wojska Polskiego 14;
- 2) Park Wodny Aqualife, przy ul. Kószarowej 8 we Wrześni – umowa z dnia 24 września 2015 r. zawarta z Wiktor Consulting z siedzibą w Skórzewie, przy ul. Poziomkowej 7;
- 3) Kryta Pływalnia w Koziegłowach – umowa nr 352.7.15 z dnia 16 grudnia 2015 r., zawarta z Centrum Rozwoju Kultury Fizycznej AKWEN w Czerwonaku, z siedzibą w Czerwonaku przy ul. Leśnej 6;
- 4) Kryta Pływalnia City Park – umowa z dnia 1 marca 2015 r. zawarta z Wspólnotą Mieszkaniową Nieruchomości City Park z siedzibą w Poznaniu, przy ul. Ułańskiej 5;
- 5) Park Wodny OCTOPUS w Suchym Lesie – umowa z dnia 4 lutego 2015 r. zawarta z Gminnym Ośrodkiem Sportu z siedzibą przy ul. Szkolnej 20 w Suchym Lesie;
- 6) Pływalnia w Obornikach, przy ul. Czarnkowskiej 84 – umowa nr ZPU.01.2015 z dnia 28 lipca 2015 r. zawarta z Przedsiębiorstwem Wodociągów i Kanalizacji w Obornikach Sp. z o.o. z siedzibą w Obornikach, przy ul. Staszica 41A;

⁴ Zwany dalej także WOPR Województwa Wielkopolskiego, podmiotem kontrolowanym lub Stowarzyszeniem.

⁵ Na podstawie informacji uzyskanej z KRS nr 0000182858 (data dokonania wpisu: 10.06.2016 r.).

⁶ Umowa zawarta z Wojewodą Wielkopolskim o wsparcie realizacji zadania publicznego pod nazwą: Organizowanie i udzielanie pomocy osobom, które uległy wypadkowi lub są narażone na niebezpieczeństwo utraty życia lub zdrowia na obszarach wodnych województwa wielkopolskiego.

Pl 2 Doc

- 7) Aquapark Tarnowskie Termy – umowa nr 247/2015 z dnia 16 września 2015 r. zawarta z Tarnowskimi Termami Sp. z o.o. z siedzibą w Tarnowie Podgórnym, przy ul. Nowej 54
- Miejsca wykorzystywane do kąpeli
 - 8) „Glinianki” w Mosinie – umowa z dnia 10 czerwca 2016 r. zawarta z Ośrodkiem Sportu i Rekreacji w Mosinie z siedzibą w Mosinie przy ul. Szkolnej 1;
 - 9) Miejsce wykorzystywane do kąpeli na plaży w Zborowie nad Jeziorem Niepruszewskim – umowa nr 20/GOSiR/Z/2016 z dnia 22 kwietnia 2016 r. zawarta z Gminą Dopiewo – Gminnym Ośrodkiem Sportu i Rekreacji w Dopiewie z siedzibą w Dopiewie, przy ul. Polnej 1a;
 - Kąpieliska
 - 10) „Tropicana” w Owińskach – umowa nr 352.7.15 z dnia 16 grudnia 2015 r. zawarta z Centrum Rozwoju Kultury Fizycznej AKWEN w Czerwonaku z siedzibą w Czerwonaku, przy ul. Leśnej 6;
 - 11) „Krzyżowniki” nad Jeziorem Kierskim – umowa nr NN.1.2220.1.2016 z dnia 22 kwietnia 2016 r. zawarta z Miastem Poznań Poznańskimi Ośrodkami Sportu i Rekreacji Samorządowym Zakładem Budżetowym z siedzibą w Poznaniu, przy ul. Chwiałkowskiego 34;
 - 12) Kąpielisko nad Jeziorem Malta – umowa nr MA.2.2211.3.2016 z dnia 1 czerwca 2016 r. zawarta z Miastem Poznań Poznańskimi Ośrodkami Sportu i Rekreacji Samorządowym Zakładem Budżetowym z siedzibą w Poznaniu, przy ul. Chwiałkowskiego 34;
 - 13) „Rusałka” nad Jeziorem Rusałka – umowa nr 01/06/2016 z dnia 9 czerwca 2016 r. i nr 02/06/2016 z dnia 30 czerwca 2016 r. oraz nr 01/07/2016 z dnia 30 lipca 2016 r. zawarta z Frajda Spółką z o.o. z siedzibą w Poznaniu, przy ul. Gorczyzewskiego 2/3;
 - 14) Kąpielisko Miejskie „Żwirki” przy ul. Kowanowskiej 38a w Obornikach – umowa z dnia 10 maja 2016 r. zawarta z Gminą Oborniki z siedzibą w Obornikach, przy ul. Piłsudskiego 76.

W okresie kontrolowanym Stowarzyszenie wykonywało ratownictwo wodne na terenie województwa wielkopolskiego również przy współpracy z Wielkopolskim Komendantem Wojewódzkim Państwowej Straży Pożarnej w Poznaniu⁷, Wielkopolskim Komendantem Wojewódzkim Policji w Poznaniu⁸ oraz w ramach porozumienia z Zespołem Parków Krajobrazowych Województwa Wielkopolskiego⁹. Z przedłożonych dokumentów (kopie umów) wynika, że podmiot kontrolowany wykonywał zadania z zakresu ratownictwa wodnego na czternastu wyznaczonych obszarach wodnych. Jednocześnie na podstawie innych dokumentów przekazanych przez podmiot kontrolowany (Baza numerów telefonów utworzona na potrzeby realizacji stałych dyżurów) można uznać, iż zapewnienie stałej kontroli odbywało się również na innych, niż ww. wyznaczonych obszarach wodnych, co do których zespół kontrolerów kopii dokumentów nie otrzymał.

1.2. Zapewnienie stanu gotowości do wykonywania ratownictwa wodnego, poprzez utrzymywanie stałych dyżurów ratowników wodnych.

W ramach analizy dokumentów oraz złożonych wyjaśnień, podmiot kontrolowany w okresie objętym kontrolą nie organizował stałych dyżurów ratowników wodnych, które zapewniałyby stan gotowości do wykonywania ratownictwa wodnego w systemie 24 godziny/7 dni w tygodniu/365 dni w roku. Organizacja nie posiada również dokumentacji określającej sposób i organizację utrzymywania stałych dyżurów oraz dokumentów potwierdzających pełnienie stałego dyżuru (grafików). Z przedstawionych

⁷ Porozumienie z dnia 25 lutego 2013 r. zawarte z Wielkopolskim Komendantem Wojewódzkim Państwowej Straży Pożarnej.

⁸ Porozumienie z dnia 13 sierpnia 2013 r. zawarte z Wielkopolskim Komendantem Wojewódzkim Policji w Poznaniu w sprawie współdziałania w zakresie bezpieczeństwa i porządku publicznego na obszarach wodnych.

⁹ Porozumienie nr 1 z dnia 2 stycznia 2014 r. zawarte z Zespołem Parków Krajobrazowych Województwa Wielkopolskiego z siedzibą w Poznaniu w sprawie współpracy w zakresie ochrony środowiska, działań edukacyjnych, bezpieczeństwa na wodach...

przez Stowarzyszenie wyjaśnienia wynika, iż zapewnienie stanu gotowości na obszarach wodnych realizowane było poprzez wolontaryjne pełnienie dyżurów przez ratowników wodnych w systemie interwencyjnym.

Stan gotowości do wykonywania ratownictwa wodnego na terenie całego województwa wielkopolskiego WOPR Województwa Wielkopolskiego zapewniał przy udziale powołanej Grupy Operacyjnej WOPR opartej na 17 Grupach Interwencyjnych¹⁰. Dyżury prowadzone były w oparciu o całodobowy system z dyżurką w Wodnym Ochotniczym Pogotowiu Ratunkowym w Sopocie w ramach obsługiwanego przez ten podmiot numeru alarmowego 601 100 100. Podmiot kontrolowany na potrzeby realizacji tego zadania na swoim obszarze działania stworzył bazę numerów telefonów ratowników dyżurujących na kąpieliskach oraz telefonów wolontaryjnych do kierowników Grup Interwencyjnych i koordynatora Grupy Operacyjnej, który w okresie kontrolowanym pełnił dyżur w godzinach 8:00-20:00. Wykaz telefonów udostępniono w ramach łączności z poznańskim operatorem numeru alarmowego, który ma stałą łączność z Wojewódzkim Centrum Powiadamiania Ratunkowego. W ramach współpracy bazę numerów przekazano również do Komendy Wojewódzkiej Policji i Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Poznaniu. Na potwierdzenie działalności Grup Interwencyjnych przedstawiono rejestry działań oraz zdarzeń ratowniczych obejmujących okres objęty kontrolą.

Jednocześnie z analizy dostępnych dokumentów wynika, że wykonywanie ratownictwa wodnego w ramach zapewnienia stałej gotowości ratowniczej na obszarach wodnych w okresie objętym kontrolą, nie kolidowało z wykonywaniem ratownictwa wodnego na wyznaczonych obszarach wodnych.

Z uzyskanych od kierownictwa Stowarzyszenia informacji wynika, iż WOPR Województwa Wielkopolskiego w tym roku otrzymało do dyspozycji na okres 10 i 20 lat 2 bazy ratownicze - nad Jeziorem Kiekrz i Jeziorem Rusałka, gdzie planowane jest w przyszłości zorganizowanie całorocznej dyżurki i całodobowe dyżury ratownicze. Obiekty te jednak wymagają przeprowadzenia dość obszernych prac modernizacyjnych wiążących się z poniesieniem dość dużych nakładów finansowych, których podmiot kontrolowany bez pomocy finansowej ze strony samorządu, nie będzie w stanie samodzielnie udźwignąć.

W ocenie zespołu kontrolującego, podmiot kontrolowany w okresie objętym kontrolą nie zapewniał stanu gotowości do wykonywania ratownictwa wodnego w sposób określony w art. 12 ust. 2 pkt 1 ustawy o bezpieczeństwie..., co należy uznać za **nieprawidłowość**, za którą odpowiedzialne są władze Stowarzyszenia.

1.3. Stała kontrola wyznaczonych obszarów wodnych.

WOPR Województwa Wielkopolskiego zapewniało stałą kontrolę ratowników wodnych na wyznaczonych obszarach wodnych wskazanych w pkt 1.1. protokołu, zgodnie z postanowieniami umów – w godzinach otwarcia miejsc wykorzystywanych do kąpieli i kąpieliska, na których Stowarzyszenie zobowiązane było m.in. do organizowania, kierowania i koordynowania działań ratowniczych.

Z analizy przedłożonych kopii umów zawartych z zarządzającymi wyznaczonymi obszarami wodnymi stwierdzono, że liczba ratowników wodnych zapewniających stałą kontrolę wyznaczonych obszarów wodnych była zgodna z postanowieniami zawartych umów. Podmiot kontrolowany spełnił również minimalne wymagania dotyczące liczby ratowników wodnych zapewniających stałą kontrolę

¹⁰ Regulamin Grupy Operacyjnej/Interwencyjnej WOPR Województwa Wielkopolskiego, stanowiący załącznik nr 4 do pisma Prezesa Zarządu WOPR Województwa Wielkopolskiego Pana Zbigniewa Ristera z dn. 26.08.2016 r., l.dz. 283/08/2016.

J. 4 Rister

wyznaczonych obszarów wodnych, ustalone zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 23 stycznia 2012 r. w sprawie minimalnych wymagań dotyczących liczby ratowników wodnych zapewniających stałą kontrolę wyznaczonego obszaru wodnego¹¹.

Ponadto, w ramach czynności kontrolnych prowadzonych w miejscu działalności podmiotu kontrolowanego, zespół kontrolerów dokonał wizytacji 4 wyznaczonych obszarów wodnych¹², na których Stowarzyszenie zapewniało bezpieczeństwo na podstawie podpisanych umów z zarządzającymi wyznaczonymi obszarami wodnymi. W toku kontroli stwierdzono, iż na powyższych obiektach liczba ratowników zapewniających stałą kontrolę wyznaczonego obszaru wodnego była zgodna z przytoczonymi wcześniej przepisami¹³, ratownicy wyposażeni byli w sprzęt zgodny z wymogami określonymi w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 27 lutego 2012 r. w sprawie wymagań dotyczących wyposażenia wyznaczonych obszarów wodnych w sprzęt ratunkowy i pomocniczy, urządzenia sygnalizacyjne i ostrzegawcze oraz sprzęt medyczny, leki i artykuły sanitarne¹⁴ oraz prawidłowo prowadzono dokumentację ratowniczą, w tym dzienniki dyżurów i rejestry działań ratowniczych, a także grafiki dyżurów, które ustalane były z wyprzedzeniem.

Na podstawie analizy udostępnionej przez podmiot kontrolowany dokumentacji dotyczącej zatrudnionych ratowników na wyznaczonych obszarach wodnych ustalono, że do pełnienia dyżurów w ramach stałej kontroli zatrudnionych zostało 104 ratowników, spośród których tylko w przypadku 35 osób udokumentowano spełnienie wymagań określonych w art. 2 pkt 5 ustawy o bezpieczeństwie... w zakresie posiadania pełnych uprawnień ratownika wodnego. Oznacza to, że podmiot kontrolowany w okresie objętym kontrolą realizując umowy z zarządzającymi wyznaczonymi obszarami wodnymi zlecał do realizacji zadań w zakresie zapewnienia stałej kontroli wyznaczonych obszarów wodnych, osobom nie będącymi, w rozumieniu przepisów ustawy o bezpieczeństwie..., ratownikami wodnymi. Sytuację taką należy uznać jako **nieprawidłowość**, za którą odpowiedzialność ponosi kierownik podmiotu kontrolowanego, który zobowiązany jest warunkami umowy podpisanej z zarządzającymi wyznaczonym obszarem wodnym do zapewnienia kadry ratowniczej, spełniającej wymogi ustawowe. Zatem obowiązkiem kierownika podmiotu kontrolowanego przed zatrudnieniem ratownika wodnego, jest rzetelna weryfikacja posiadanych przez niego kwalifikacji oraz przechowywania na potrzeby ewentualnych kontroli kopii uprawnień zatrudnianych przez Stowarzyszenia ratowników wodnych.

1.4. Kadra ratowników wodnych podmiotu kontrolowanego.

Stowarzyszenie przedłożyło listę ratowników wodnych, którymi w okresie objętym kontrolą dysponowało do zapewnienia bezpieczeństwa osób przebywających na obszarach wodnych znajdujących się na terenie, na którym zgodnie z udzieloną przez Ministra Spraw Wewnętrznych zgodą podmiot kontrolowany wykonuje zadania z zakresu ratownictwa wodnego. Lista ta obejmowała 135 ratowników wodnych, z czego jedynie dla 47 przedłożono kopie dokumentów potwierdzających spełnienie wymagań określonych w art. 2 pkt 5 ustawy o bezpieczeństwie.... W ramach dysponowanej kadry ratowniczej, Stowarzyszenie zawarło umowy zlecenia na wykonywanie ratownictwa wodnego na wyznaczonych obszarach wodnych ze 104 ratownikami wodnymi, wśród których tylko 35 posiadało pełne kwalifikacje, tzn. przedłożono kopie dokumentów potwierdzających posiadaną przez nich wiedzę i umiejętności z zakresu ratownictwa wodnego oraz inne kwalifikacje przydatne w ratownictwie wodnym, a także

¹¹Dz.U. z 2012 r. poz. 108.

¹² Miejsce wyznaczone do kąpielii w Zborowie, kąpielisko „Krzyżowniki”, Kąpielisko „Rusalka”, basen termalny „Tarnowskie Termy” w Tarnowie Podgórnym.

¹³ rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 23 stycznia 2012 r. w sprawie minimalnych wymagań dotyczących liczby ratowników wodnych zapewniających stałą kontrolę wyznaczonego obszaru wodnego (Dz.U. z 2012 r. poz. 108).

¹⁴ Dz. U. z 2012 r. poz. 281.

JH 5 *R...*

dołączono kopie aktualnych zaświadczeń o ukończeniu kursu kwalifikowanej pierwszej pomocy. Po przeanalizowaniu dostępnej dokumentacji nie stwierdzono, aby pozostali ratownicy wodni byli dysponowani do działań ratowniczych.

Analiza tych oraz innych dokumentów¹⁵ wykazała również, że Stowarzyszenie w tym okresie w ramach Grup Interwencyjnych dysponowało 48 ratownikami wodnymi, dla których nie przedstawiło dokumentów potwierdzających ich kwalifikacje ratownicze oraz to, że 14 ratowników wodnych pełniło dyżury w ramach stałej kontroli wyznaczonych obszarów wodnych – dla tych osób również nie przedłożono dokumentów potwierdzających posiadane kwalifikacje niezbędne dla ratownika wodnego.

Reasumując, stwierdzono dopuszczenia przez podmiot kontrolowany do podejmowania działań ratowniczych przez osoby niespełniające wszystkich wymagań określonych przepisami prawa, zatem trudno ustalić, czy w okresie objętym kontrolą WOPR Województwa Wielkopolskiego dysponowało kadrą ratowniczą w liczbie niezbędnej do zapewnienia stanu gotowości do wykonywania ratownictwa wodnego na obszarach wodnych. Powyższe braki uznano za **nieprawidłowość**, za którą odpowiada kierownik podmiotu kontrolowanego, jako osoba reprezentująca podmiot uprawniony do wykonywania ratownictwa wodnego, który powinien spełniać wymogi, o których mowa w art. 12 ust. 2 pkt 2 ustawy o *bezpieczeństwie osób...*

1.5. Specjalistyczny sprzęt wykorzystywany do wykonywania zadań z zakresu ratownictwa.

W okresie objętym kontrolą WOPR Województwa Wielkopolskiego dysponowało specjalistycznym sprzętem oraz środkami transportu i łączności, niezbędnym do wykonywania ratownictwa wodnego. Rodzaj i liczba posiadanego sprzętu ratowniczego, środków transportu i łączności pozwala na ustalenie, iż podmiot kontrolowany zapewniał gotowość do podjęcia działań ratowniczych.

Podczas kontroli dokonano oględzin sprzętu wykorzystywanego przez podmiot kontrolowany do wykonywania zadań z zakresu ratownictwa wodnego na zwizytowanych przez kontrolerów wyznaczonych obszarach wodnych¹⁶, na których podmiot zapewniał stałą ich kontrolę. W dyspozycji podmiotu znajduje się sprzęt zgodny z przepisami rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 27 lutego 2012 r. w sprawie wymagań dotyczących wyznaczonych obszarów wodnych w sprzęt ratunkowy i pomocniczy, urządzenia sygnalizacyjne i ostrzegawcze oraz sprzęt medyczny, leki i artykuły sanitarne (Dz. U. z 2012 r., poz. 261).

Podmiot kontrolowany załączył dwa zestawy specjalistycznego sprzętu do wykonywania ratownictwa wodnego, deklarując w odpowiedzi z dnia 26 sierpnia 2016 r., iż jest to sprzęt będący w dyspozycji WOPR Województwa Wielkopolskiego. Jednocześnie 30 września 2016 r. przedłożone zostało kontrolerom nowe zestawienie – zatytułowane „Wykaz sprzętu pozostający w dyspozycji podmiotu WOPR Wielkopolska – użytkowany przez jednostki terenowe do wykonywania ratownictwa wodnego”. Nie można wywnioskować na podstawie tych dokumentów, czy jest to sprzęt będący własnością podmiotu kontrolowanego, czy też w części jego jednostek terenowych. Pomimo wniosku kontrolerów, Stowarzyszenie nie przedstawiło żadnych dokumentów potwierdzających prawa własności

¹⁵Na podstawie dokumentu przesłanego mailem w dn. 26.10.2016 r. „Rozmieszczenie Grup Interwencyjnych WOPR w Województwie Wielkopolskim na sezon 2016”, przesłane pismem z dn. 14.10.2016 r. kopie grafików pracy ratowników wodnych na wyznaczonych obszarach wodnych: Aquapark Tarnowskie Termy, miejsce wykorzystywane do kąpiel w Zborowie, oraz na podstawie dokumentacji fotograficznej utworzonej podczas wizytacji zespołu kontrolnego na kąpieliskach „Krzyżowniki” oraz „Rusałka”.

¹⁶Miejsce wyznaczone do kąpiel w Zborowie, kąpielisko „Krzyżowniki”, Kąpielisko „Rusałka”, basen termalny „Tarnowskie Termy” w Tarnowie Podgórnym.

do sprzętu (faktury zakupu, umowy darowizny, użyczenia, inne). Nie znany jest również sposób dystrybucji tego sprzętu do jednostek terenowych przez podmiot kontrolowany.

Porównując oba zestawienia zauważono znaczące rozbieżności w liczbie poszczególnych kategorii sprzętu. W tabeli z dnia 26 sierpnia br. odnotowano liczbę 30 sztuk łodzi motorowych, zaś w tabeli z 30 września br. – 61 sztuk; samochody odpowiednio 4 do 5, przyczepy podłodziowe 11 do 16, radiotelefony 20 do 28. Ponadto tabela z dnia 30 września br. zawiera również pozycje nie wyspecyfikowane wcześniej, m.in.: łodzie wiosłowe, apteczki R-1 i R-0, zestawy ratownicze (rzutka, bojka, kołowrót, kamizelka).

Powyższy fakt uniemożliwia dokonanie oceny w zakresie faktycznej liczby sprzętu pozostającego na użytek podmiotu kontrolowanego oraz w związku z nieujawnieniem stanu własności wykazanego sprzętu ratowniczego, nie możliwe było również ocenienie możliwości dysponowania nim w sposób ciągły, zapewniający pełną gotowość do podjęcia działań ratowniczych.

2. Prowadzenie działalności profilaktycznej i edukacyjnej dotyczącej bezpieczeństwa na obszarach wodnych.

Prowadzenie działalności profilaktycznej i edukacyjnej dotyczącej bezpieczeństwa na obszarach wodnych przez WOPR Województwa Wielkopolskiego oceniono **pozytywnie**.

Według dokumentacji przedłożonej zespołowi kontrolnemu podmiot kontrolowany, prowadził działalność profilaktyczną i edukacyjną dotyczącą bezpieczeństwa na obszarach wodnych, zgodnie z art. 14 ust. 1 pkt 2 ustawy *o bezpieczeństwie...*

Stowarzyszenie zawarło cztery umowy z Miastem Poznań na realizację następujących przedsięwzięć profilaktycznych, dofinansowanych ze środków budżetowych zlecniodawcy oraz ze środków własnych zleceniobiorcy, tj.:

1. umowa nr ZSS-XV.526.6.2016 z dnia 16 maja 2016 r. na realizację zadania publicznego pod nazwą – „Majówka pod hasłem Bezpieczna Woda w ramach Poznańskich Dni Rodziny”;
2. umowa Nr Sp-I.526.2.278.2016 z dnia 15 czerwca 2016 r. na realizację zadania publicznego pod nazwą – „Cykl imprez w ratownictwie wodnym w 2016 r.”;
3. umowa Nr Ow-VIII.526.18.2016 z dnia 1 marca 2016 r. na realizację zadania publicznego pod nazwą – „Realizacja programu edukacyjnego Bezpieczna Woda połączonego ze szkoleniem z podstaw samoratownictwa w wodzie”;
4. umowa Nr Sp_I.526.2.33.mg.2016 z dnia 6 lipca 2016 r. na realizację zadania publicznego pod nazwą „Zawody w ratownictwie wodnym dla dzieci i młodzieży” –

oraz umowę nr 34/2016 z dnia 7 czerwca 2016 r. z Zespołem Parków Krajobrazowych Województwa Wielkopolskiego na realizację organizacji i przeprowadzenia „Kursu młodszego ratownika dla uczestników letnich warsztatów przyrodniczo-sportowych w Ośrodku Edukacji Przyrodniczej w Chalinie”.

Podmiot kontrolowany nie przedstawił listy osób, które wzięły udział w poszczególnych zajęciach profilaktycznych i edukacyjnych – osób prowadzących ze strony Stowarzyszenia, a zatem nie można było również ustalić, czy osoby te legitymowały się kwalifikacjami ratownika wodnego lub instruktora ratownictwa wodnego, nieodzownymi przy realizacji tego typu działań.

Zespół kontrolny nie mógł stwierdzić na podstawie zebranego materiału dowodowego, czy faktycznie wszystkie zleczone zadania przez Miasto Poznań oraz Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Wielkopolskiego zostały zrealizowane, jaka była liczba ich uczestników i jakie efekty osiągnięto – nie ma

dokumentów potwierdzających złożenie sprawozdań końcowych do zleceniodawców, obejmujących rozliczenie merytoryczne i finansowe powierzonych zadań.

Biorąc jednak pod uwagę związanie się umowami podmiotu kontrolowanego z jednostką samorządu terytorialnego, zaangażowanie wkładu własnego w postaci środków finansowych organizacji można przyjąć, że zostały one zrealizowane zgodnie z postanowieniami umów i przyniosły zamierzone cele.

3. Prowadzenie dokumentacji działań ratowniczych, o których mowa w art. 14 ust. 1 pkt 1 ustawy o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych, w tym rejestru działań ratowniczych.

W trakcie prowadzonych czynności kontrolnych zespołowi kontrolnemu udostępniono częściowo prowadzoną w siedzibie Stowarzyszenia dokumentację działań ratowniczych, w tym rejestr działań ratowniczych oraz zaprezentowano podczas wizytacji dokumentację utworzoną na wyznaczonych obszarach wodnych. Na podstawie dokumentów tych ustalono, że prowadzone były dzienniki pracy ratowników na wyznaczonych obszarach wodnych oraz dzienniki udzielonej pomocy medycznej, które jednak nie zawierały cech charakterystycznych dla rejestru działań ratowniczych. Ponadto dokumenty te nie były sporządzane w sposób jednolity - wypełniane były ręcznie, inne komputerowo.

W toku czynności kontrolnych ustalono również, że rejestr działań ratowniczych nie jest prowadzony na bieżąco, z uwagi na to, że informacje o wykonywanych działaniach ratowniczych przez ratowników WOPR Województwa Wielkopolskiego (jednostki terenowe, Grupy Interwencyjne, ratownicy na wyznaczonych obszarach wodnych) nie przekazują ich na bieżąco. Dane te przekazywane są dopiero po zakończonym sezonie letnim do siedziby głównej Stowarzyszenia.

Podmiot kontrolowany nie określił w żadnym dokumencie wzoru dokumentu oraz sposobu i trybu przekazywania do siedziby głównej WOPR Województwa Wielkopolskiego rejestrów działań ratowniczych tworzonych w terenie, tak aby mógł być prowadzony jeden główny rejestr działań ratowniczych, o którym mowa w art. 14 ust. 3 ustawy o bezpieczeństwie

Przedłożone przez podmiot kontrolowany rejestry zdarzeń ratowniczych oraz działań ratowniczych nie prowadzone były w sposób rzetelny, gdyż nie spełniały wymogów określonych w art. 14 ust. 3 ustawy o bezpieczeństwie..., a mianowicie nie zawierały wskazanych w przepisie danych, m.in. takich jak: dane osoby poszkodowanej, rodzaj urazu lub zachorowania, rodzaj udzielonej pomocy, miejsce wypadku, czy dane ratowników wodnych. Również rejestry działań ratowniczych prowadzone w ramach działań realizowanych przez Grupy Interwencyjne, zawierały błędy formalne polegające na sporządzaniu rejestrów przez ratowników, którzy nie udzielali pomocy – fakt ten należy uznać za **nieprawidłowość**¹⁷, za którą odpowiedzialność ponosi kierownik podmiotu kontrolowanego.

Reasumując, WOPR Województwa Wielkopolskiego w okresie kontrolowanym nie posiadał jednego głównego rejestru działań, prowadzonego na bieżąco na wszystkich obszarach wodnych, w skutek czego nie możliwe było rzetelne wywiązywanie się z obowiązku udzielania informacji z rejestru na wniosek podmiotu uprawnionego do ich uzyskania, co należy uznać za **nieprawidłowość**, za którą odpowiada kierownik podmiotu kontrolowanego.

¹⁷ Zgodnie z brzemieniem Art. 16 pkt 10 ustawy o bezpieczeństwie... bieżące dokumentowanie prowadzonych działań ratowniczych należy do obowiązków ratowników wodnych.

J. J.
8

4. Ujawnianie zagrożeń w zakresie bezpieczeństwa osób przebywających na obszarach wodnych.

Według oświadczenia kierownika podmiotu kontrolowanego z inicjatywy i współudziale WOPR Województwa Wielkopolskiego opracowana została analiza zagrożeń, w tym identyfikacji miejsc w zakresie bezpieczeństwa osób przebywających na obszarach wodnych. Jako dowód przedstawiono kompleksową analizę obszarów wodnych miasta Poznania, zatwierdzoną w dniu 20 sierpnia 2013 r. przez ówczesnego prezydenta Poznania Pana Ryszarda Grobelnego. Dokument ten został sporządzony na podstawie lustracji terenowej obszarów wodnych, przeprowadzonej przez komisję złożoną z przedstawicieli Policji, Urzędu Miasta Poznania, Straży Miejskiej, WOPR Województwa Wielkopolskiego i objął akweny wchodzące w skład aglomeracji miejskiej Poznania, tj. jeziora: Kierskie, Strzeszyńskie, Rusalka, Malta i rzekę Wartę oraz stawy Olszak, Czapnica, Rozlany. Komisja określiła 10 miejsc na obszarach wodnych Poznania, jako szczególnie niebezpieczne dla życia i zdrowia kąpiących się, uprawiających sporty wodne lub rekreację i zarekomendowała ich oznakowanie. Zalecenia sformułowane w analizie zrealizowano.

Z informacji uzyskanych od podmiotu kontrolowanego oraz przekazanych do akt kontroli dokumentów wynika, że WOPR Województwa Wielkopolskiego w okresie objętym kontrolą, przeprowadzał na wnioski gestorów wyznaczonych obszarów wodnych, tzw. analizy („audyty”) kąpielisk i miejsc wyznaczonych do kąpieli pod względem zapewnienia stanu bezpieczeństwa przez zarządzających. W okresie od 1 czerwca 2016 r. do 26 sierpnia 2016 r. podjęto 47 takich analiz.

Obowiązujące przepisy ustawy o bezpieczeństwie... nie nakładają na podmioty uprawnione do wykonywania ratownictwa wodnego realizacji takiego obowiązku, ani nie dają również podmiotom takich przywilejów, zatem w ocenie kontrolerów działania takie należy ocenić jako **uchybiecie**. Zwłaszcza, że art. 14 ust. 1 pkt 4 ustawy o bezpieczeństwie... stanowi, iż podmioty uprawnione do wykonywania ratownictwa wodnego m.in. są zobowiązane do ujawniania zagrożeń w zakresie bezpieczeństwa osób przebywających na obszarach wodnych. Nie można jednak utożsamiać zadania ujawniania zagrożeń na obszarach wodnych z kontrolowaniem sposobu organizacji wyznaczonych obszarów wodnych i wypełniania ustawowych obowiązków nałożonych na zarządzających¹⁸.

Jednocześnie zespół kontrolujący poddaje w wątpliwość posługiwanie się przez reprezentantów Stowarzyszenia imiennymi pieczętkami, na których widnieje napis – „przedstawiciel Zarządu WOPR woj. WKLP ds. kontroli kąpielisk i pływalni”. Wprawdzie podmiot kontrolowany stwierdził, iż wszystkie analizy odbyły się na wniosek zarządzających, to w ocenie zespołu kontrolerów nie mają one żadnego umocowania w obowiązujących przepisach. Niezależnie od braku podstaw prawnych do wykonywania takich analiz, a także egzekwowania od zarządzających ewentualnych uchybień przy organizacji zabezpieczenia ratowniczego można uznać pozytywny charakter tego typu działań. Kontrolerom udostępniono do wglądu jedynie 3 z 47 protokołów pn. „Analiza zagrożeń, w tym identyfikacji miejsc, w których występuje zagrożenie dla bezpieczeństwa osób wykorzystujących obszar wodny do pływania, kąpania się, uprawiania sportu i rekreacji” opracowanych dla: miejsce wykorzystywane do kąpieli w miejscowości Zborowo, kąpielisko „Krzyżownicy”, kąpielisko „Rusalka”.

Wobec powyższego nie można było stwierdzić, czy rzeczywiście zgodnie z deklaracją podmiotu kontrolowanego, zrealizowano podobne analizy dla pozostałych 44 kąpielisk, miejsc wyznaczonych do

¹⁸ zgodnie z art. 5 ust 2 ustawy o bezpieczeństwie...

PH 9 12 000

kąpeli, basenów, parków, wodnych, pływalni itp., i w jakich miejscach na terenie województwa wielkopolskiego zostały one przeprowadzone. Co więcej, na ww. wyznaczonych obszarach wodnych, podmiot kontrolowany zapewniał stałą ich kontrolę przez ratowników wodnych na mocy podpisanych umów z gestorami na organizowanie, kierowanie i koordynowanie działań ratowniczych. W ocenie kontrolerów tego typu działania nie wyczerpują realizacji obowiązku ustawowego¹⁹ i jako niecelowe, należy uznać za **nieprawidłowość**, za którą odpowiada kierownictwo Stowarzyszenia. Jednocześnie nasuwa się pytanie, w jakim celu WOPR Województwa Wielkopolskiego „kontrolował” kąpieliska, które zostały mu powierzone do „obsługi” przez zarządzających?

Reasumując, w ocenie zespołu kontrolnego, wykonanie jednej analizy zagrożeń w zakresie bezpieczeństwa osób przebywających na obszarach wodnych na terenie jednej miejscowości województwa wielkopolskiego jest niewystarczające, biorąc pod uwagę zasięg terytorialny działania podmiotu oraz strukturę organizacyjną podmiotu (liczebność jednostek terenowych), liczbę obszarów wodnych położonych na terenie województwa oraz ich rodzaje (liczne jeziora, rzeki, stawy).

5. Przekazywanie informacji o zidentyfikowanych zagrożeniach w zakresie bezpieczeństwa osób przebywających na obszarach wodnych właściwej radzie gminy.

WOPR Województwa Wielkopolskiego nie przedstawiło żadnych informacji na temat przekazywania ujawnionych zagrożeń właściwej radzie gminy.

Do dnia zakończenia czynności kontrolnych podmiot kontrolowany nie przedstawił innych, poza wymienionymi w pkt 4 protokołu dokumentów potwierdzających przekazywanie informacji o zidentyfikowanych zagrożeniach w zakresie bezpieczeństwa osób przebywających na obszarach wodnych właściwej radzie gminy.

Biorąc pod uwagę powyższe ustalenia, niemożliwe było dokonanie przez zespół kontrolny oceny prawidłowości wykonywania przez podmiot kontrolowany działań, o których mowa w niniejszej części protokołu z kontroli.

IV. OCENA OGÓLNA, WNIOSKI I ZALECENIA

Na podstawie ustaleń zawartych w niniejszym protokole z kontroli **negatywnie** oceniono:

- 1) niezapewnianie stanu gotowości do wykonywania ratownictwa wodnego, poprzez utrzymywanie stałych dyżurów ratowników wodnych;
- 2) powierzanie zadań z zakresu ratownictwa wodnego osobom nieposiadającym odpowiednich kwalifikacji;
- 3) prowadzenia aktualnej dokumentacji dotyczącej uprawnień ratowników wodnych, w sposób pozwalający na bieżące dokonywanie weryfikacji w zakresie spełnienia przesłanek wynikających z art. 2 pkt 5 ustawy o *bezpieczeństwie...*;
- 4) bieżącego dokumentowania działań ratowniczych wyłącznie przez ratowników wodnych, którzy przeprowadzili takie działania ratownicze, stosownie do wymogu wynikającego z art. 16 pkt 10 ustawy o *bezpieczeństwie...*;
- 5) nierzetelne dokumentowanie prowadzonych działań ratowniczych;
- 6) nieprzeprowadzenie wymaganego przepisami prawa rejestru działań ratowniczych, dokumentującego wykonywanie zadań z zakresu ratownictwa wodnego, określonych w ustawie o *bezpieczeństwie*;

¹⁹ Art. 14 ust. 1 pkt 4 ustawy o *bezpieczeństwie...*

Mając na uwadze brak realizacji kluczowych dla podmiotu uprawnionego do wykonywania ratownictwa wodnego zadań, należy stwierdzić, że podmiot kontrolowany w sposób nierzetelny i niecelowy wykonuje działania określone w art. 14 ust. 1 ustawy o bezpieczeństwie, jak również nie spełnia warunku określonego w art. 12 ust. 2 pkt 1 ww. ustawy, tj. nie zapewnia stanu gotowości do wykonywania ratownictwa wodnego, poprzez utrzymywanie stałych dyżurów ratowników wodnych oraz to, że do zapewnienia stałej kontroli wyznaczonego obszaru wodnego delegowani są ratownicy niespełniający wymagań dla ratowników wodnych zgodnie z art. 2 pkt 5 ustawy o bezpieczeństwie....

W związku z tym, zasadne wydaje się dokonanie – w drodze postępowania administracyjnego – sprawdzenia czy WOPR Województwa Wielkopolskiego jako podmiot uprawniony do wykonywania ratownictwa wodnego, daje rękojmię zapewnienia właściwego poziomu bezpieczeństwa osobom przebywającym na obszarach wodnych, poprzez spełnianie warunków określonych w art. 12 ust. 2 ustawy o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych.

Ocena działalności podmiotu kontrolowanego została dokonana na podstawie ustalonego stanu faktycznego, stwierdzonego w toku kontroli, przy zastosowaniu kryteriów kontroli wynikających z ustawy o bezpieczeństwie, takich jak: legalność, celowość oraz rzetelność.

Na podstawie art. 27 ust. 1 ustawy o bezpieczeństwie, zobowiązuje się WOPR Województwa Wielkopolskiego do zrealizowania następujących zaleceń:

- 1) niezwłoczne zorganizowanie dyżurów ratowników wodnych, w sposób zapewniający stałą gotowość do wykonywania ratownictwa wodnego;
- 2) niezwłoczne podjęcie działań w celu zapewnienia kadry spełniającej wszystkie warunki określone w przepisach dla ratownika wodnego;
- 3) niezwłoczne założenie i prowadzenie jednolitego rejestru działań ratowniczych, zawierającego dane, o których mowa w art. 14 ust. 3 ustawy o bezpieczeństwie...;
- 4) założenie ewidencji kadry ratowników wodnych i bieżące jej prowadzenie oraz prowadzenie dokumentacji dotyczącej kwalifikacji ratowników wodnych, w sposób pozwalający na bieżące dokonywanie weryfikacji posiadanych przez nich uprawnień;
- 5) dokonywanie z należytą starannością weryfikacji dokumentów przedkładanych przez osoby ubiegające się o zatrudnienie w charakterze ratownika wodnego w podmiocie kontrolowanym;
- 6) ustalenie jednolitych zasad dotyczących sposobu dokumentowania działań ratowniczych, w tym wzorów dokumentów oraz przekazywania danych do zbiorczego rejestru działań ratowniczych;
- 7) rozszerzenie działalności dotyczącej ujawniania zagrożeń w zakresie bezpieczeństwa osób przebywających na obszarach wodnych oraz przekazywanie informacji o ujawnionych zagrożeniach w właściwej radzie gminy, zgodnie z art. 14 ust. 1 pkt 5 ustawy o bezpieczeństwie....

V. POUCZENIE

Zgodnie z art. 27 ust. 2–4 ustawy o bezpieczeństwie..., w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu kontroli podmiot uprawniony do wykonywania ratownictwa wodnego objęty kontrolą może wnieść do kontrolującego na piśmie umotywowane zastrzeżenia do protokołu kontroli, w tym do sformułowanych wniosków i zaleceń, lub podpisuje protokół kontroli.

Zgłoszone zastrzeżenia kontrolujący może uznać za zasadne, zmieniając lub uzupełniając protokół kontroli, albo uznać je za niezasadne i przekazać stanowisko podmiotowi uprawnionemu do wykonywania ratownictwa wodnego objętemu kontrolą. Zastrzeżenia wniesione po terminie, przez osobę nieuprawnioną lub bez zachowania formy pisemnej pozostawia się bez rozpatrzenia.

W przypadku uznania zasadności zastrzeżeń zmieniony lub uzupełniony protokół kontroli zostaje przekazany ponownie do podpisania podmiotowi uprawnionemu do wykonywania ratownictwa wodnego objętemu kontrolą.

W myśl art. 28 ust. 1 i 2 ww. ustawy podmiotowi objętemu kontrolą przysługuje prawo odmowy podpisania protokołu kontroli i złożenia kontrolującemu, w terminie 5 dni od dnia jego otrzymania pisemnego wyjaśnienia przyczyn odmowy. Odmowa podpisania protokołu kontroli nie wstrzymuje realizacji wniosków i zaleceń pokontrolnych.

Podmiot uprawniony do wykonywania ratownictwa wodnego objęty kontrolą, w terminie 30 dni od dnia otrzymania protokołu kontroli lub stanowiska kontrolującego, o którym mowa w art. 27 ust. 3 ww. ustawy, lub poprawionego protokołu kontroli zawiadamia ministra właściwego do spraw wewnętrznych o wykonaniu wniosków i zaleceń pokontrolnych zawartych w protokole kontroli lub o przyczynach ich niewykonania.

Zgodnie z art. 12 ust. 5 pkt 2 ustawy o bezpieczeństwie..., minister właściwy do spraw wewnętrznych, w drodze decyzji administracyjnej, może cofnąć zgodę na wykonywanie ratownictwa wodnego, jeżeli podmiot, któremu taka zgoda została udzielona, nie usunął w wymaganym terminie nieprawidłowości mających istotny wpływ na wykonywanie ratownictwa wodnego stwierdzonych protokołem kontroli.

* * *

Z kontroli sporządzono protokół w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach:

Egz. Nr 1 – Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe Województwa Wielkopolskiego

Egz. Nr 2 – a/a

.....
członek zespołu – Marcin Pańtak

.....
członek zespołu – Joanna Daugielewicz

.....
pieczęć i podpis kierownika podmiotu kontrolowanego

Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe
WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO
ul. Słowiańska 78, 61-664 Poznań
tel. 61/820-67-01, 695-222-505
NIP 972-04-48-472, REGON 631254143

zapoznałem się

.....
INSPEKTOR
.....
.....

.....
Andrzej Świdorek

.....
12